

118 ปี ศาลาแยกธาตุ-กรมวิทยาศาสตร์บริการ

กรมวิทยาศาสตร์บริการ มีประวัติความเป็นมาอันยาวนานถึง 118 ปี จากศาลาแยกธาตุ สู่ กรมวิทยาศาสตร์บริการ โดยเริ่มก่อตั้งเป็นหน่วยงานเล็กๆ ชื่อว่า สถานปฏิบัติการวิเคราะห์แร่ (ห้องแยกแร่) ในกรมราชโลหกิจและภูมิวิทยา กระทรวงเกษตรราธิการ เมื่อปี พ.ศ. 2434 ต่อมาได้มีการปรับสถานภาพเป็นกองแยกธาตุ ในกรมกระษాปณ์สิทธิการ กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ในปี พ.ศ. 2444 ย้ายสังกัดกรมพาณิชย์และสถิติพยากรณ์ เมื่อปี 2460 และปรับสถานะเป็น ศาลาแยกธาตุ กรมพาณิชย์และสถิติพยากรณ์ ในปี 2461 และย้ายสังกัดเป็นหน่วยงานระดับกรม ในชื่อ ศาลาแยกธาตุ กระทรวงพาณิชย์และคมนาคม ในปี 2466 หลังจากนั้น ในปี พ.ศ. 2475 จึงเปลี่ยนชื่อเป็นกรมวิทยาศาสตร์ สังกัดกระทรวงเกษตรพาณิชย์การ และย้ายเข้าสังกัดกระทรวงเศรษฐกิจในปี 2476 สังกัดกระทรวงเศรษฐกิจในปี 2484 สังกัดกระทรวงการอุตสาหกรรม และ กระทรวงอุตสาหกรรม ระหว่างปี 2482 ถึง 2521 ต่อมาจึงย้ายสังกัดเป็นกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการพลังงานในปี 2522 กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมในปี 2535 และกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ในปี 2545 ตามลำดับ

กรมวิทยาศาสตร์บริการ มีวิสัยทัศน์เป็นองค์กรที่มีความสามารถเป็นเลิศในการให้บริการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีคุณภาพได้มาตรฐานสากล ตอบสนองความต้องการทางเศรษฐกิจ สังคมของประเทศไทยได้อย่างทันสมัยและยั่งยืน โดยมีภารกิจให้บริการทางวิทยาศาสตร์ ดำเนินการกำกับดูแลส่งเสริม วิจัยพัฒนาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งเป็นสถานปฏิบัติการกลางทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศ เพื่อเสริมสร้างการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ความสามารถในการแข่งขันของประเทศและการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน หน่วยงานในสังกัดกรมวิทยาศาสตร์บริการ มีทั้งสิ้น 8 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานเลขานุการกรม สำนักเทคโนโลยีชุมชน สำนักบริหารและรับรองห้องปฏิบัติการ สำนักพัฒนาศักยภาพนักวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการสำนักทดสอบและศูนย์สารสนเทศวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โครงการเคมี โครงการฟิสิกส์และวิศวกรรม และโครงการวิทยาศาสตร์ชีวภาพ โดยให้บริการในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้ ให้บริการวิเคราะห์ทดสอบวัสดุดิบและผลิตภัณฑ์ทางด้านฟิสิกส์ เคมี เคมีเชิงฟิสิกส์ ฟิสิกส์เชิงกลและวิศวกรรม และ วิทยาศาสตร์ชีวภาพ รวมถึงการศึกษาวิจัยและพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชน การบริการ

หอสมุดและข้อมูลสารนิเทศวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีระดับชาติ และการพัฒนาระบบงานด้านคุณภาพและการรับรองความสามารถของห้องปฏิบัติการ

วันที่ 30 มกราคม 2552 ซึ่งเป็นวันคล้ายวันสถาปนากรมวิทยาศาสตร์บริการได้เวียนมาครบรอบอีกครั้ง กรมวิทยาศาสตร์บริการ จึงกำหนดจัดงาน “118 ปี ศาลาแยกธาตุ-กรมวิทยาศาสตร์บริการ (DSS)” ณ บริเวณกรมวิทยาศาสตร์บริการ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีกำหนด 3 วัน ระหว่างวันที่ 29-31 มกราคม 2552 ภายในงานประกอบด้วย กิจกรรมมากมาย การสัมมนา นิทรรศการ เยี่ยมชมห้องปฏิบัติการและห้องสมุด และ Clinic ให้คำปรึกษาด้านทดสอบ สอบเทียบ วิจัย Generation X coffee corner (วิจัย) การจัดงานครั้งนี้เป็นการเอื้อประโยชน์ด้านอุตสาหกรรมและการส่งออกให้แก่ผู้ประกอบการ นักวิชาการ รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน อันส่งผลดีต่อการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศ และเพื่อสร้างแนวความคิดในการเตรียมความพร้อมต่อสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจทั้งด้านอุตสาหกรรม การส่งออก และการลงทุน ฯลฯ

การจัดงานมีวัตถุประสงค์ เพื่อจัดกิจกรรมสฤติและระลึกถึงคุณงามความดีของ ดร. ต้ว ลพานุกรม อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์ท่านแรก (ปัจจุบัน คือ กรมวิทยาศาสตร์บริการ) นอกจากนั้นท่านยังเป็นผู้เผยแพร่แนวความคิดและสร้างความตระหนักในด้านวิทยาศาสตร์ ดังแนวคิดที่ว่า “ชาติจะเจริญโดยไม่มีวิทยาศาสตร์เป็นหลักไม่ได้” และเพื่อประชาสัมพันธ์เชิงรุกถึงผลงานและการบริการด้านต่างๆ ให้เห็นถึงศักยภาพของกรมวิทยาศาสตร์บริการในการมีส่วนช่วยพัฒนาขีดความสามารถด้านวิทยาศาสตร์ อุตสาหกรรม และการส่งออกของประเทศให้ก้าวหน้า

นอกจากนี้ยังตอบแทนผู้ประกอบการกลุ่มเป้าหมายที่มารับบริการของกรมฯ รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องให้เข้าชมนิทรรศการและร่วมสัมมนา ในส่วนของสัมมนาดกรมวิทยาศาสตร์บริการได้เชิญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเปี่ยมด้วยความรู้ ความสามารถ มาเป็นผู้บรรยายให้ความรู้ ถ่ายทอดประสบการณ์และวิทยากรบางท่านยังเป็นผู้ร่วมกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศอีกด้วย การจัดงานครั้งนี้มีกลุ่มเป้าหมายเป็นหน่วยงานราชการ ผู้ประกอบการกลุ่มเป้าหมายทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้งกลุ่มอุตสาหกรรม สื่อมวลชน นักวิชาการ นิสิต นักศึกษาและประชาชนทั่วไป บรรยากาศภายในงานเริ่มจากวันแรกได้รับเกียรติจาก นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี เป็นประธานเปิดงาน โดยดร.คุณหญิงกัลยา โสภณพนิช เป็นผู้กล่าวรายงานและเปิดนิทรรศการผลงานของกรมวิทยาศาสตร์บริการ ตลอดทั้ง 3 วัน มีการสัมมนาแบบเสวนาอย่างเป็นกันเอง โดยมีผู้ดำเนินรายการสรุปประเด็น ดังนี้

- ⌚ ปาฐกถาพิเศษ เรื่อง วิทยาศาสตร์เป็นรากฐานแห่งการก้าวหน้าของประชาชาติ โดย ศ.ดร.ยงยุทธ ยุทธวงศ์
- ⌚ เสวนา เรื่อง “วิทยาศาสตร์ก้าวหน้า สร้างคุณภาพสินค้าสู่สากล” โดย ดร.สุจินดา โชติพานิช ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, ดร.นิลสุวรรณ ลีลารัศมี รองเลขาธิการสภาอุตสาหกรรม, นายทิมมพร นาทวรทัต ผอ. สำนักมาตรการทางการค้า กระทรวงพาณิชย์ ดำเนินรายการโดย ดร. พจมาน ท่าจิ้น
- ⌚ บรรยาย หัวข้อ “ศักยภาพของ DSS: มิติใหม่เพื่อการส่งออก” โดยคณะผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย นายปฐม แหยมเกตต์ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์บริการ บรรยายในประเด็น DSS เป็นห้องปฏิบัติการอ้างอิงของประเทศ นางสุมาลี ทั้งพิทยกุล ประเด็น การทดสอบPlasticizer ตามกฎระเบียบของสหภาพยุโรป ดร.มาณพ สิทธิเดช ประเด็น การทดสอบสารต้องห้ามตามกฎระเบียบ RoHs ในเวทีโลก
- ⌚ เสวนา เรื่อง “วิทยาศาสตร์สร้างเสริม เพิ่มคุณค่า พัฒนาเศรษฐกิจไทย” โดย นายอัครินทร์ พัฒนพันธ์ชัย รองเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) นายวิฑูรย์ สิมะโชคดี อธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐาน และการเหมืองแร่ ดร.สมาน ตั้งทองทวี รองผู้ว่าการนิคมอุตสาหกรรม ดร.พจมาน ท่าจิ้น เป็นผู้ดำเนินรายการ
- ⌚ เสวนา เรื่อง “ยุทธศาสตร์ของ DSS. ปัจจุบัน..สู่..อนาคต” โดย นายปรีชา ธรรมนิยม ที่ปรึกษากรมวิทยาศาสตร์บริการ นางสาวนรา ภัทรนาวิก ดร.ลดา พันธุ์สุขุมธนา ข้าราชการกรมวิทยาศาสตร์บริการ ดร.กนิษฐ์ ตะปะสา เป็นผู้ดำเนินรายการ
- ⌚ เสวนา เรื่อง หอสมุดกรมวิทย์ ภัลยาณมิตรของคนไทย โดย รศ.ดร.รมณี สงวนดีกุล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นางสาวประพันธ์ สุพัฒน์ศิลป์ อดีตผู้จัดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ภาคพื้นเอเชีย บ.ยูนิลีเวอร์ ประเทศไทย จำกัด นายวินิต ณ ระนอง นักวิชาการอิสระ (เคมี) นางสาวรดาพรรณ ศิลปโภชากุล เป็นผู้ดำเนินรายการ
- ⌚ เสวนา เรื่อง ติดปีกนักวิเคราะห์...สู่โลกอุตสาหกรรม โดย รศ.แม่น อมรสิทธิ์ นักเคมี รศ.ลาวัณย์ ไกรเดช นักจุลชีววิทยา ผศ. สุพรรณิ สมบุญธรรม e-learning นายประดิษฐ์ ยงค์พันธ์ชัย ภาคอุตสาหกรรม นางสาวเปรมิการ์ ธนโรจน์ประดิษฐ์ เป็นผู้ดำเนินรายการ
- ⌚ เสวนา เรื่อง ตอบโจทย์แนวทางพัฒนานักวิเคราะห์ในโลกอุตสาหกรรม โดย นางอุมาพร สุขม่วง นางปัทมา นพรัตน์ นักวิทยาศาสตร์ของกรมวิทยาศาสตร์บริการ นางสาววงศ์ทิพา ไรจนประภพ เป็นผู้ดำเนินรายการ
ในงานยังมีการมอบรางวัลการประกวดเรียงความเรื่อง “วิทยาศาสตร์เป็นรากฐานแห่งการก้าวหน้าของประชาชาติ” ดังนี้
- ⌚ รางวัลชนะเลิศ นางสาวธัญลักษณ์ ยะสะกะ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ จ.นครปฐม ได้รับเงินรางวัล 8,000 บาทและโล่ประกาศเกียรติคุณ
- ⌚ รางวัลรองชนะเลิศ ลำดับที่ 1 พ.ต.ท.(หญิง)เจือทิพย์ ปลาทอง ได้รับเงินรางวัล 5,000 บาทและโล่ประกาศเกียรติคุณ
- ⌚ รางวัลรองชนะเลิศ ลำดับที่ 2 นายศรัณย์ พรหมสุรินทร์ ได้รับเงินรางวัล 3,000 บาทและโล่ประกาศเกียรติคุณ
- ⌚ รางวัลชมเชย 2 รางวัล นายสุรัตน์ จันทร์สกุลและนางจิตติยา ทองอำภา ได้รับเงินรางวัล รางวัลละ 1,000 บาท

นอกจากนี้ยังมีการมอบรางวัลนักวิทยาศาสตร์ของกรมวิทยาศาสตร์บริการที่มีผลงานดีเด่น ได้แก่ รางวัลนักวิจัยระดับดีเด่น, ระดับดี รางวัลนักวิเคราะห์ระดับดีเด่น, ระดับดี จำนวน 8 รางวัล

จากซ้ายไปขวา นางอรสา อ่อนจันทร์ นักวิจัยระดับดี, นางวรรณดี มหรรณพกุล นักวิจัยระดับดี นางสุมาลี ทั้งพิทยกุล นักวิจัยระดับดี, นางนิโลบล สุวรรณภินันท์ นักวิจัยดีเด่น, นายปฐม แหยมเกตุ อธิบดี, ดร.สุทธิเวช ต.แสงจันทร์ รองอธิบดี, นางสาวสุจิตรา วิมลจิตต์ นักวิเคราะห์ระดับดีเด่น, นายอนนท์ ป้อมประสิทธิ์ นักวิเคราะห์ระดับดี, นายคมสัน ต้นยืนยงค์ นักวิเคราะห์ระดับดี, นางสาววันดี ลือสายวงศ์ นักวิเคราะห์ระดับดี

งาน “118 ปี ศาลาแยกธาตุ-กรมวิทยาศาสตร์บริการ (DSS)” ได้ดำเนินงานเป็นไปด้วยดี และได้รับความสำเร็จ มีผู้เข้าร่วมการเสวนา ฟังการบรรยาย ร่วมเสวนาในเวทีย่อย เข้าชมห้องปฏิบัติการและนิทรรศการเป็นจำนวนมาก สมกับที่ชาวกรมวิทยาศาสตร์บริการตั้งใจและมุ่งมั่น ในการดำเนินการให้งานนี้ผ่านพ้นไปด้วยดี

ภายในงานทั้ง 3 วัน มีการเปิดเวทีย่อย “Young Scientist Club: Progressive Science by DSS” Concept : Young and Approachable: We’ll talk science in every perspective. ดำเนินรายการโดย..ผู้เชี่ยวชาญระดับ Ph.D. ทางด้าน Surface, Water, Polymer, NDT, Robotic และ Proteonics และรับปรึกษา-DSS Scientist Clinic โดย..ผู้เชี่ยวชาญด้านวิเคราะห์ทดสอบเฉพาะทาง และด้านวิจัย พร้อมทั้งเปิดห้องปฏิบัติการ (Open house) ทางด้านเคมี ฟิสิกส์ ชีววิทยา วันละ 3 รอบ สำหรับนิทรรศการและการสาธิต อาทิ ศาลาแยกธาตุ พร้อมภาพประวัติความเป็นมา อยากรู้ผู้หญิงสวยอย่างปลอดภัยด้วยการทดสอบค่า SPF เครื่องสำอาง การวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์จากยางธรรมชาติ

การพัฒนาเพิ่มมูลค่าวัสดุเหลือทิ้งจากอุตสาหกรรมเซรามิกและแก้ว, การทดสอบตามข้อกำหนด RoHS การทดสอบตามข้อกำหนด RoHS (ทดสอบโลหะในผลิตภัณฑ์ต่างๆ ซึ่งห้องปฏิบัติการจะทดสอบด้านโลหะ พลาสติกเพื่อให้ได้มาตรฐานสากล) การทดสอบแบบไม่ทำลาย ผลิตภัณฑ์ด้านอาหารของโรงงาน และชุมชนที่กรมวิทยาศาสตร์บริการไปช่วยพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์